

Aantekeningen

2^e dag

Technische verdieping financiën.

Verschil / definities:

- Financiering / lening
- Exploitatie
- Investerings
- Reserves en voorzieningen

Op basis van voorbeelden: raadsvoorstellen / kredietvoorstellen enz.

Workshop Financiën

2^e bijeenkomst

22 november 2022

Heerlen

Agenda 22 November

19.00 - 19.30 uur:

Lokale heffingen / belastingen

19.30 - 20.00 uur:

Gemeentefinanciën verdieping 1

20.00 - 20.10 uur:

Pauze

20.10 - 21.00 uur:

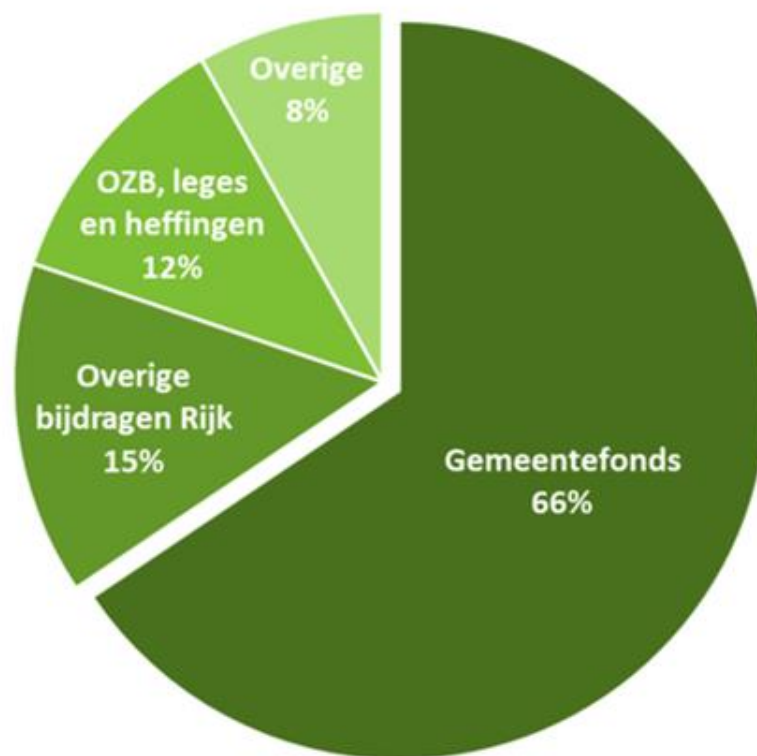
Gemeentefinanciën verdieping 2

Heerlen

Lokale heffingen Gemeentelijke belastingen en leges

Heerlen

Inkomsten Gemeente Heerlen

Heerlen

Lokale heffingen

Gemeentelijke belastingen leveren Heerlen circa 55 miljoen eigen opbrengsten. (begroting 2023)

Daarmee de grootste inkomstenbron waar we als gemeente zelf invloed op hebben. Dit bestaat uit de volgende onderdelen:

- Algemene belastingen

- Bestemmingsbelastingen

- Retributies (rechten en leges)

Algemene belastingen

Deze komen ten goede aan de algemene middelen van de gemeente.

Opbrengsten zijn niet gelabeld, maar kunnen voor alle gemeentelijk taken en voorzieningen worden ingezet. De gemeenteraad bepaald waarvoor.

Voorbeelden: OZB-belasting, hondenbelasting, parkeerbelasting en toeristenbelasting

Bestemmingsbelastingen

Opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang.

Dit zijn de rioolheffing en afvalstoffenheffing = WETTELIJKE heffing

Voor deze bestemmingsbelastingen geldt dat je als gemeente niet meer dan 100% kostendekkend mag zijn. (lager mag)

Retributies (rechten en leges)

Deze worden geheven van personen / bedrijven aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die persoon / bedrijf een individueel voordeel oplevert.

Voorbeelden: Marktgelden, Lijkbezorgingsrechten en de diverse leges uit de legesverordening. Denk hierbij o.a. aan de te betalen leges bij de burgerlijke stand, bouwvergunningen en horecavergunningen.

Begroting 2023

Heffing	Begroting 2023
Niet gebonden heffingen	
A. Onroerende zaakbelasting	26.760.085
B. Hondenbelasting	741.000
C. Toeristenbelasting	342.798
D. Parkeren en fiscalisering parkeerboetes	1.704.314
<i>Subtotaal</i>	29.548.197
Gebonden heffingen	
E. Afvalstoffenheffing	12.638.528
F. Rioolheffing	9.372.170
<i>Subtotaal</i>	22.010.698
Overige heffingen	
G. Algemene dienstverlening	749.079
H. Omgevingsvergunningen	2.010.712
I. Europese dienstenrichtlijn	36.395
J. Lijkbezorgingsrechten	462.387
K. Marktgelden	142.130
<i>Subtotaal</i>	3.400.703
Totaal	54.959.598

Heffing en inning Belastingen

Belastingen en heffingen door BsGW
Retributies, rechten en leges gemeente
zelf

[BsGW Wie Wij Zijn](#)

Enkele belastingen uitgediept

Heerlen

OZB

Alle gemeenten in Nederland heffen OZB. De wet onderscheidt hierin twee belastingen.

Een eigenarenbelasting op zowel woningen als niet woningen.

Een gebruikersbelasting alleen geheven over niet-woningen.

Gemeentes mogen de ozb-tarieven zo hoog maken als ze willen.

Een gedifferentieerd tarief o.b.v. WOZ-waarde is niet toegestaan. Het ozb-tarief voor b.v. eigenaren van woningen, geldt voor alle woningen ongeacht de waarde ervan.

OZB

Onroerendezaakbelastingen worden geheven over de waarde van de onroerende zaken, de zogenaamde WOZ-waarde. De WOZ-waarde wordt bepaald door de BsGW.

Mijn WOZ-waarde

Het beleid in Heerlen is om de OZB inkomsten in de begroting jaarlijks te indexeren met het geldende inflatiepercentage. De tarieven worden hierop afgestemd.

De OZB is dus niet afhankelijk van de ontwikkeling in de woningwaarde. Deze ontwikkeling wordt gecorrigeerd in het tarief. Zo voorkomen we grote schommelingen in zowel de woonlasten voor de burger als de begroting van de gemeente.

Rioolheffing

Met de rioolheffing verhaalt de gemeente de wettelijke kosten verbonden aan de afvalwater-, hemelwater- en grondwaterplicht.

Gemeenten stellen een Gemeentelijk Rioleringsplan vast, waarin de belangrijkste beleidskeuzes omtrent de zorgplicht zijn vastgelegd. De rioolheffing mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt en mag maximaal kostendekkend zijn.

De wijze van heffen mogen gemeentes zelf bepalen, onder andere:

Vast bedrag per eigendom (Heerlen)

Vast bedrag per gebruiker (N.V.T. in Heerlen)

Heffing naar hoeveelheid afgevoerd water (Heerlen)

Heffing op basis van WOZ-waarde (N.V.T. in Heerlen)

Rioolheffing

Hoe berekenen we het tarief

Totale kosten verdelen we op basis van een verdeelsleutel naar een eigenaren- en een gebruikersdeel.

Eigenarendeel

Het eigenarendeel is een vast bedrag per perceel, ongeacht het oppervlak, WOZ-waarde en hoeveelheid afgevoerd water.

Gebruikersdeel

Het gebruikersdeel wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing wordt door de gemeente gebruikt voor het inzamelen van afval en mag niet voor andere doeleinden worden gebruikt

De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn.

Heffen mag onder andere op basis van:

- een vast bedrag naar het aantal personen in het particuliere huishouden (Heerlen),
een vast bedrag per perceel (N.V.T.),
Een variabel bedrag per lediging (Heerlen).

Afvalstoffenheffing

Hoe berekenen we het tarief

De kosten worden verdeeld naar een vast deel en een variabel deel. Het variabel deel bestaat uit de afvalverwerkingskosten. Het vaste deel uit de overige kosten (o.a. het wagenpark, bedrijfsvoering, kwijschelding, etc.).

Vast

Het vaste deel is een bedrag gebaseerd op de grootte van het huishouden.

Variabel

Het variabele deel is een bedrag per lediging van de container of per aanbieding van een vuilniszak.

Kwijtschelding

Landelijke regelgeving bedoeld als een financiële tegemoetkoming voor mensen met een laag inkomen en weinig of geen vermogen.

Gemeenten kunnen daar op 2 punt van afwijken:

Zij kunnen uitgaan van hogere kosten van bestaan (kosten als huur, hypotheek, voeding, kleding en medicijnen) dan landelijk toegestaan.

Minimaal 90%, maximaal 100% .

Kwijtschelding voor ondernemers is een keuzemogelijkheid.

Totale kwijtscheldingsbedrag in Heerlen € 1.600.000 (begroting 2023).

Leges

Zoals reeds vermeld vallen leges onder de noemer retributies. Deze worden geheven omdat er een dienst of product van de gemeente tegenover staat.

Legesverordening bestaat uit 3 onderdelen:

Titel 1: Algemene dienstverlening

Titel 2: Fysieke leefomgeving

Titel 3: Drank en horeca

In totaliteit mag de kostendekkendheid van de legesverordening niet meer dan 100% zijn, binnen de titels is toegestaan te schuiven met tarieven. Politieke keuze waar de kosten neergelegd worden.

LEGES	Lasten 2023	Baten 2023	Kostendekking 2023
<i>Totaal Titel 1 Dienstverlening</i>	€ 741.181	€ 720.381	97%
<i>Totaal Titel 2 Fysieke Leefomgeving</i>	€ 1.883.677	€ 2.010.712	107%
<i>Totaal Titel 3 Drank en horeca</i>	€ 153.910	€ 36.395	24%
Totaal Leges	€ 2.778.768	€ 2.767.488	99,59%

Lokale Lastenmeter

Inzicht voor eigen situatie en vergelijking

Animatie: <https://vimeo.com/200153228/642271fedd>

Applicatie: <http://heerlen.woonlastenmeters.nl/>

Dank voor uw aandacht

Gemeentefinanciën

2. Het volgende krediet ter beschikking te stellen:

a. Meubilair ten behoeve van thuiswerkplekken	€ 980.000
b. Inventaris binnensportaccomodaties	€ 80.000

3. De volgende reserve te vormen:

- a. Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten meubilair thuiswerkplekken.

Kosten en dekking

De totale kosten Rd4 stijgen in 2023 met € 430.346, -. Deze verhoging wordt meegenomen in de begroting 2023 gemeente Heerlen.

2. Uw zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het principebesluit van het college om een renteloze lening van maximaal € 400.000,= te verstrekken aan SVn ten behoeve van de uitvoering van de starterslening in Heerlen

2. Een nieuwe voorziening onderhoud nieuw Stadskantoor te vormen en een nieuwe voorziening onderhoud roltrappen Maankwartier.

Heerlen

Gemeentefinanciën

1/40 LES 01 ENKELVOUDIG BOEKHOUDEN bvds

The corkboard is organized into several sections with handwritten labels:

- BEZIT OP 31/12/2009** (Assets as of 31/12/2009): Includes a tomato (1X), a green apple (0.5 KG), a bag of potatoes (8 KG), a jar of jam (1X), a box of Zwarte TV (4X), and a bag of bread (200 X).
- SCHULD OP 31/12/2009** (Liabilities as of 31/12/2009): Includes a bag of bread (1X) and a bag of bread (50 X).
- VERDIENST IN 2009** (Income in 2009): Includes a bag of bread (1X) and a bag of bread (50 X).
- REZULTATEN REKENING** (Results Account): A central label.
- VERDIENST IN 2009** (Income in 2009): Includes a bag of bread (1X) and a bag of bread (50 X).
- LESGEVEN** (Teaching): 12 000
- REKLAME** (Advertising): 250
- DUBBEL** (Double)
- BOEKHOUDEN** (Accounting)

The video player interface at the bottom shows the time 3:19 / 15:53.

Exploitatie

Heerlen

Exploitatie

- Wat is een exploitatierekening?
... en een winst –en verliesrekening?
- Wat is 'staat van baten en lasten'?
- En een resultatenrekening?

Exploitatie (voorbeeld programma 0)

Programma 0 - Bestuur en Ondersteuning

	Rekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-75.038	-74.324	-74.646	-77.001	-81.492	-83.647
Baten	330.483	322.954	344.929	357.147	364.578	350.568
Totaal saldo van baten en lasten	255.445	248.630	270.283	280.146	283.086	266.921
Toevoeging reserves	-2.457	-708	-2.950	-3.950	-12.860	-10
Onttrekking reserves	1.903	6.121	2.190	110	109	8.021
Resultaat	254.892	254.043	269.523	276.306	270.335	274.932

Bedragen x € 1.000

Specificatie kernthema's (saldo)

	Rekening	Bijgestelde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bestuurskracht (Communicatie en regionale samenwerking)	-8.956	-5.096	-5.226	-5.168	-5.196	-5.223
Dienstverlening	-1.313	-1.521	-2.079	-1.968	-2.047	-2.044
Middelen en heffingen	265.715	255.247	277.587	287.282	290.329	274.189
Bestemming	-554	5.413	-760	-3.840	-12.751	8.011
Totaal	254.892	254.043	269.523	276.306	270.335	274.932

Bedragen x € 1.000

Kosten en dekking

De totale kosten Rd4 stijgen in 2023 met € 430.346, -. Deze verhoging wordt meegenomen in de begroting 2023 gemeente Heerlen.

Investerings

Heerlen

Investeringsen

Definitie

Balans

Onder investeringen wordt verstaan het vastleggen van vermogen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt

Investeringsen leiden tot kapitaallasten, die gedurende afschrijvingstermijn van de investering als last op de begroting drukken. De afschrijvingstermijn is gebaseerd op de levensduur van de investering

Afschrijving start in het jaar na Afronding van de investering

Resultatenrekening /
Exploitatie

Investeringsen

Kleine test: Wat zijn investeringen?

- Gebouwen?
- Huur van vrachtwagen?
- Auto's?
- Aanneme personeel?
- Onderhoud wegen?

5. MBP 2023-2026 / Begroting 2023
Welke investeringen gaan we daarvoor doen?

Omschrijving	Begroting	Meerjarenraming			
	2023	2024	2025	2026	
Vervangingsbudget groen	500	350	350	350	
Herplanten bomen	206	210	210	231	
Openbare speelvoorzieningen	116	116	128	116	
Herinrichting opslag Imstenrade				50	
Totaal	822	676	688	747	

Bedragen x € 1.000

2. Het volgende krediet ter beschikking te stellen:

a. Meubilair ten behoeve van thuiswerkplekken	€ 980.000
b. Inventaris binnensportaccomodaties	€ 80.000

Reserves / Voorzieningen

Heerlen

Reserves

Algemene reserve (onderdeel van de weerstandscapaciteit)

- risico's opvangen
- buffer voor slechte(re) tijden
- egalisatie van lasten en baten

Bestemmingsreserves: een reserve waaraan de raad uit vrije wil een specifieke bestemming heeft gegeven

- “vrije” bestemmingreserves; hier kan de raad op elk moment een andere bestemming aan geven = vrij besteedbaar
- “gebonden” bestemmingsreserves bijvoorbeeld t.b.v. dekking van kapitaallasten van activa

Functies van reserves

- Financieringsfunctie (financiering)
- Dekkingsfunctie (dekking ineens of voor de hoogte van de jaarlijkse lasten)
- Bufferfunctie (opvangen tegenvaller)
- Egalisatiefunctie (gelijkmatigheid)

Let op: Reserves kunnen meerdere functies hebben

Resumé reserves

- gevormd door bestemming van het resultaat (overschot)
=resultaatbestemming
- vrij besteedbaar
- eigen vermogen
- storting/onttrekking: raad; via resultaatbestemming
- kan meetellen voor de weerstandscapaciteit

3. De volgende reserve te vormen:

a. Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten meubilair thuiswerkplekken.

Voorzieningen

Waarom worden voorzieningen gevormd?

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen
 - b. risico's, redelijkerwijs in te schatten
 - c. voor gelijkmatige verdeling van lasten
 - d. bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (riolering)

Voorbeelden voorzieningen

- onderhoud gebouwen en wegen
- wachtgelden wethouders
- dubieuze debiteuren
- risico's (waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten)

Resume voorzieningen

- gevormd/verplicht ingesteld door een last in de exploitatie = resultaatbepaling
- verplichte bestedingsrichting
- vreemd vermogen
- telt niet mee voor weerstandscapaciteit

2. Een nieuwe voorziening onderhoud nieuw Stadskantoor te vormen en een nieuwe voorziening onderhoud roltrappen Maankwartier.

Voorziening - verschillen - Reserve

Voorzieningen	Reserves
gevormd/verplicht ingesteld door een last in de exploitatie =resultaatbepaling	gevormd door bestemming van het resultaat (overschot) =resultaatbestemming
verplichte bestedingsrichting	vrij besteedbaar
vreemd vermogen	eigen vermogen
storting in voorziening: raad; uitgaven rechtstreeks t.l.v. voorziening: college	storting/onttrekking: raad; via resultaatbestemming
telt niet mee voor weerstandscapaciteit	kan meetellen voor de weerstandscapaciteit

Resume voorzieningen

- gevormd/verplicht ingesteld door een last in de exploitatie = resultaatbepaling
- verplichte bestedingsrichting
- vreemd vermogen
- telt niet mee voor weerstandscapaciteit

2. Een nieuwe voorziening onderhoud nieuw Stadskantoor te vormen en een nieuwe voorziening onderhoud roltrappen Maankwartier.

Voorbeeld - Onderhoud wegen

Investering

Exploitatie -
Afschrijvingskosten

Balans –
wegen

Groot onderhoud

Exploitatie –
voeden voorziening

Balans –
onderhouds
voorziening

Klein onderhoud

Volledig ten
laste van
exploitatie

Balans
NVT

Kleine test

- Is een lening onderdeel van de exploitatie of van de balans?
 2. Uw zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van het principebesluit van het college om een renteloze lening van maximaal € 400.000,= te verstrekken aan SVn ten behoeve van de uitvoering van de starterslening in Heerlen
- Als we in 2023 geen Centrubad bouwen, kunnen we dan extra geld aan burgers/verenigingen/instellingen als compensatie voor energiekosten?

Weerstandsvermogen en Ratio's / Kengetallen

Heerlen

Kengetallen weerstandvermogen

Ratio Weerstandsvermogen

Beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit
(minimaal 0,8)

Beschikbare weerstandscapaciteit = Algemene reserve + algemene reserve grondbedrijf + risicoreserve grondexploitaties

Benodigde weerstandscapaciteit = risico's op basis van de risicosimulatie

Weerstandcapaciteit

algemene reserve + post onvoorzien / begrotingstotaal x 100%
(norm 2%)

Kengetallen / Ratio's

Ratio's	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
Netto schuldquote	96,8%	94,3%	89,7%	91,8%
Gecomigeerde netto schuldquote	97,3%	94,8%	90,2%	92,3%
Solvabiliteitsratio	6,3%	7,0%	9,1%	7,7%
Kengetal grondexploitatie	2,9%	2,9%	2,8%	2,9%
Structurele exploitatieruimte	0,8%	2,0%	3,1%	-1,5%
Belastingcapaciteit	88,9%	88,9%	88,9%	88,9%

Toezicht Provincie & overig

Heerlen

Structureel / Incidenteel

Toetsing begroting op reëel en structureel evenwicht

- Baten en lasten die zich maximaal 3 jaar voordoen zijn incidenteel, baten en lasten die zich langer dan 3 jaar voordoen worden als structureel aangemerkt.
- In de jaarrekening en begroting wordt een specifiek overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten per programma.
- Waarom belangrijk? Structurele lasten dienen gedekt te worden met structurele baten in de begroting.
- Doel: het bereiken van een begroting die structureel en reëel in evenwicht is.
- De provincie is de toezichthouder en controleert.

Toezihtsvormen provincie

- **Repressief toezicht** is toezicht achteraf. Bij deze vorm van toezicht is geen goedkeuring van de besluiten door de provincie nodig

1. Repressief toezicht

- **Preventief toezicht** betekent dat de begroting of wijzigingen daarvan vooraf goedkeuring van de toezichthouder behoeven

2. Preventief toezicht

Heerlen